

Participatie Koepel VHM

Reglement uitbeeldingen 1870-heden

Versie 1.0 definitief

D.d. 29 augustus 2023.

Vastgesteld door de ALV van het VHM op:

Inhoud

- Inleiding
- Definities en begrippen
- Uitgangspunten
- Uitbeelding en handhaving
- Appendix

Inleiding;

De Vereniging Historische Militaria, verder VHM genoemd, vertegenwoordigt de participatiekoepel die het voor Nederlandse re-enactment verenigingen mogelijk maakt om historische gebeurtenissen op te voeren middels re-enactment en levende geschiedenis van de twintigste eeuw. Het VHM stelt zich daarin als doel om een zo'n hoog mogelijke authenticiteit bij haar participerende leden te bevorderen.

Definities & begrippen

1. Uitbeelding: In dit reglement wordt bij het begrip uitbeelding een themagroep, werkgroep, studiegroep of andere organisatorische verband van een bij de VHM aangesloten lid- of participant bedoeld.
2. Maatschappelijke gevoeligheid: De mate waarin een uitbeelding (negatieve) reacties, discussies en/of bezwaren vanuit de publieke opinie, de (historische) wetenschap, belangen organisaties, de politiek oftewel de maatschappij kan oproepen.
3. ALV: De algemene ledenvergadering van de participatie koepel VHM.
4. Participant: een bij het VHM aangesloten vereniging die volledig participeert in de koepel.
5. Schriftelijk: per brief of e-mail aan de VHM.

Uitgangspunten;

Dit reglement is opgesteld door de VHM om het opvoeren van historische gebeurtenissen of periodes die maatschappelijke gevoelig zijn op verantwoorde wijze mogelijk te maken. Wat precies maatschappelijk 'gevoelig' zal zijn is lastig om vooraf vast te stellen. Dit is mede afhankelijk van de 'publieke opinie' die continu aan veranderingen onderhevig is.

De VHM is van mening dat ook deze historische gebeurtenissen een belangrijke educatieve plaats innemen in onze geschiedenis. De maatschappelijke gevoeligheid kan namelijk discussies en overdenkingen over onze huidige normen en waarden bespreekbaar maken. De VHM ziet hierin een taak om het opvoeren van maatschappelijke gevoelige historische uitbeeldingen in goede banen te leiden, zodat er op respectvolle alsmede maatschappelijke en historische verantwoorde wijze deze gevoelige stukjes geschiedenis kunnen worden opgevoerd. Daarom hebben de participanten van de koepel VHM dit reglement vastgesteld.

Bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van uitbeeldingen is allereerst de wet en regelgeving van de plaats en het land waar je je op dat moment bevind leidend. Het misstaat hierbij niet de eigen intuïtie en gezond verstand te gebruiken.

Dit reglement is een groeidocument waarin afspraken tussen haar participanten onderling omtrent het opvoeren van historische gebeurtenissen tegen het licht kan worden gehouden en indien nodig kan worden bijgesteld in het kader van de huidige maatschappelijke discussie.

In het algemeen is in Nederland het uitdragen van extremistische, terroristische en daarmee verwante ideologieën ongewenst. Het mag dan ook duidelijk zijn dat de VHM dit nooit zal ondersteunen en dat participanten dit niet als doel zien bij het opvoeren van welke historische gebeurtenis dan ook.

Wel hebben de VHM en haar leden het doel een zo volledig mogelijk historisch beeld te kunnen geven van een bepaalde gebeurtenis of periode in de geschiedenis. De opkomst of ondergang van bepaalde ongewenste ideologieën zijn onderdeel van onze geschiedenis die, via ons "collectief geheugen", onze huidige normen en waarden hebben gevormd. Binnen de kaders van het historisch verantwoord enerzijds en educatieve bewustwording anderzijds is daarom mogelijk gemaakt om deze historische gebeurtenissen en periodes met een maatschappelijke gevoeligheid uit te beelden.

Uitbeeldingen & handhaving;

1, Het is voor alle uitbeeldingen uit de periode 1870-heden niet wenselijk om excessen, het schenden van mensenrechten of het plegen van oorlogsmisdagen ten tonele te brengen. Te denken valt onder andere aan: Het executeren van ongewapende personen / (krijgs)gevangenen of het uitbeelden van kwetsende (bevrijdings)taferelen en mensonwaardige represaille

2, De besturen van de participerende verenigingen houden toezicht op alle werkgroepen binnen hun vereniging die aan bijzondere uitbeeldingen inhoud geven. De VHM kan in deze desgewenst een bemiddelende en adviserende rol spelen.

3, De jaarlijkse participanten vergadering geeft de mogelijkheid tot het aanpassen, aanvullen en verbeteren van het staande Reglement uitbeeldingen. Deze besluiten worden participatie breed genomen. Ieder participerende vereniging heeft één stem in deze.

4, In het belang van de participatiekoepel is het aan te raden wanneer een deelnemende vereniging een uitbeelding wenst uit te voeren waarvan vermoed kan worden dat deze maatschappelijk gevoelig ligt participatiekoepel breed overleg te plegen om op deze manier tot een breed gedragen besluit te komen.

Appendix;
Juridisch kader

Er is geen hard juridisch kader over wat wel en niet toelaatbaar is om als uitbeelding te laten zien. Of een uitbeelding bijvoorbeeld discriminerend is zal op basis van de artikelen 137c t/m 137e wetboek van strafrecht (Sr) worden bepaald. Daarbij moet gelet worden op de volgende zaken.

- Uitbeeldingen moeten niet uitsluitend op zichzelf worden gezien, maar in het licht van de omstandigheden van het geval en in het licht van de associaties die ze kunnen wekken.¹
- Zakelijke berichtgeving en historische authenticiteit zijn aspecten waardoor discriminerende publicaties (of uitbeeldingen) toch openbaar mogen worden gemaakt. De Koninklijke Bibliotheek heeft bijvoorbeeld geschriften van de NSB online beschikbaar gemaakt. Dat moet volgens de minister van Justitie worden gezien als zakelijke berichtgeving.²
- Art. 10 EVRM (Europees Verdrag Rechten van de Mens) geeft iedereen het recht om “informatie te verspreiden”. Dat recht moet wel in balans zijn met andere belangen zoals “rechten en reputatie van anderen”. Zo moet vrijheid van meningsuiting worden afgewogen tegenover het verbod op discriminatie en haat zaaien.³
- De Hoge Raad (HR) heeft drie toetsingscriteria opgesteld voor het bepalen of een uitlating strafbaar is op grond van art. 137c Sr.
  1. hadden de uitlatingen van de verdachte – op zichzelf en in hun context gezien – de strekking om de bedoelde groepen mensen te beledigen dan wel aan te zetten tot discriminatie van die groepen wegens hun ras en/of godsdienst en/of hun levensovertuiging?
  2. zo ja, heeft de verdachte zijn uitlatingen gedaan in een context die het beledigend dan wel discriminerende karakter daarvan mogelijk wegneemt vanwege het in art. 10, eerste lid, EVRM verzekerde recht op vrijheid van meningsuiting?
  3. zo ja, moeten de uitlatingen van de verdachte niettemin als onnodig grievend worden aangemerkt?In criteria 2 en 3 is door de HR rekening gehouden met art. 10 EVRM.⁴

Samengevat: de context waarin en de wijze waarop een uitbeelding plaatsvindt is bepalend voor de vraag of een uitbeelding eventueel strafbaar is op grond van art. 137c t/m 137e Sr. Die context wordt gevormd door drie zaken:

1. Het maatschappelijk debat.
2. Historische context.
3. Afweging van de verschillende rechten.

---

¹ HR 23 november 2010 NJ 2011, 115. ECLI:NL:HR:2010:BM9132

² Brief van de minister van Justitie d.d. 30 augustus 2010 kenmerk 166722 inzake het door de Koninklijke Bibliotheek online beschikbaar stellen van discriminatoire publicaties uit de periode 1940-1945 (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20092010-3220.html>)

³ Art. 10 EVRM. EHRM 23 september 1994 Jersild v. Denmark, rechtsoverwegingen 28, 31 en 33. De journalist Jersild liet in een documentaire racistische uitingen van Deense jongeren zien. Het EHRM overwoog dat het doel van de documentaire was om het racisme te laten zien alsmede de (sociale) omstandigheden waarin dit kon ontstaan. De pers moet in een democratische samenleving haar rol als ‘watchdog’ goed kunnen vervullen. Bovendien maakte Jersild de opmerkingen niet zelf, hij hielp slechts bij het verspreiden. In het geval van een journalist achtte het EHRM dat toelaatbaar.

⁴ HR 10 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:539 en RB Amsterdam ECLI:NL:RBAMS:2019:3481.